

Roczna ocena jakości powietrza

Informacje ogólne

Co roku **Główny Inspektor Ochrony Środowiska (GIOŚ)**, w terminie do 30 kwietnia, dokonuje oceny jakości powietrza w danym województwie za poprzedni rok kalendarzowy.

Podstawą przeprowadzenia oceny jest art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska.

Raporty dotyczące wojewódzkich rocznych ocen jakości powietrza publikowane są na portalu GIOŚ pod adresem:

<http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/publication>

Cele

Celem prowadzenia rocznych ocen jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu, a tym samym:

1. dokonanie klasyfikacji stref wg dochowania norm jakości powietrza,
2. wskazanie obszarów przekroczeń norm jakości powietrza,
3. wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Powyższe stanowi podstawę do określania programów ochrony powietrza, podejmowania odpowiednich działań naprawczych i identyfikowania obszarów wymagających szczególnego wsparcia.

Metody

Na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza niezbędne są informacje o poziomach i przestrzennych rozkładach stężeń normowanych zanieczyszczeń. W celu pozyskania i analizy tych informacji wykorzystywane są:

- pomiary intensywne - pomiary wykonywane na stanowiskach Państwowego Monitoringu Środowiska, w tym:

-

- pomiary ciągłe, automatyczne,
- pomiary manualne,
- pomiary wskaźnikowe - pomiary wykonywane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, głównie są to pomiary okresowe i cykliczne, prowadzone na stanowiskach stałych oraz z wykorzystaniem stacji mobilnych,
- matematyczne modele transportu i przemian substancji w powietrzu,
- obiektywne szacowanie, polegające na analizie informacji m.in. o emisjach, źródłach, zagospodarowaniu terenu, warunkach meteorologicznych.

Jednocześnie przy ocenie jakości powietrza jako dane priorytetowe uznaje się pomiary prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W każdej, rocznej ocenie jakości powietrza opisane są wykorzystane metody i przeprowadzone analizy.

Zanieczyszczenia objęte oceną

W rocznej ocenie jakości powietrza uwzględnia się substancje, dla których w prawie krajowym i w dyrektywach unijnych określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzkiego i ochronę roślin.

W celu ochrony zdrowia analizuje się następujące substancje:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- dwutlenek azotu (NO_2),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C_6H_6),
- ozon (O_3),
- pył zawieszony PM10,
- pył zawieszony PM2,5,
- ołów (Pb), w pyłach PM10,

- arsen (As) w pyle PM10,
- kadm (Cd) w pyle PM10,
- nikiel (Ni) w pyle PM10,
- benzo(a)piren (B(a)P) w pyle PM10.

W celu ochrony roślin analizuje się następujące substancje:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

Z oceny dokonywanej na podstawie kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin wyłączone są obszary aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

W każdej rocznej ocenie jakości powietrza podawane są udziały źródeł w emisjach poszczególnych substancji na terenie województwa.

Klasyfikacja stref

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do stref, które stanowią:

1. aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
2. miasta (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
3. pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Klasyfikacji dokonuje się odrębnie dla każdego zanieczyszczenia, pod kątem spełnienia różnych norm jakości powietrza. W przypadku substancji, dla których obowiązują różne czasy odniesienia wyników (np. 24 godziny, rok) strefie przypisuje się tzw. klasę wynikową, odpowiadającą najmniej korzystnej klasyfikacji.

Tabela. Klasyfikacja stref w rocznych ocenach jakości powietrza

Klasyfikacja strefy	Odniesienie do norm jakości powietrza
----------------------------	--

Klasa A	poziom stężenie zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego
Klasa B	poziom stężenie zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji
Klasa C	poziom stężenie zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy
Klasa D1	poziom stężenie zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu)
Klasa D2	poziom stężenie zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu)